

— Csak a férjemet sajnálom, amikor néha lemegy a barlangba... arcáról leolvasható a csalódottság.

Ma az Ormosi Bányauzem üdülője az a ház, amely nem messze a barlang bejáratától, a domb tetején épült.

Cseppkövek vonzásában

„Birodalom” a föld alatt

„Száz-kétszáz év múlva, amikor a kísérő végigvezeti a cseppkőbarlang látogatást, rámutat majd a folyosókra, termekre és megjegyzi: itt zuhant rá a boltozat Balázs Lajosra, a barlang egyik felfedezőjére, ez itt a Béke-terem, amelyet Balázs Dénes nevezett el így, réges-régen, 1954. november 14-én...” Olvasható az előbbi szöveg egy 1955-ben megjelent, magyarországi képes hetilapban; a Béke és Szabadságban.

Igaz, még nem telt el száz-kétszáz év — csupán huszonhat —, mégis érdemes szót ejteni az egykori feltárásról, amely most, az időnként odalátogató barlangászok „munkahelyén” szolgál.

A barlang története szorosan összefügg az 1952-es, Béke-barlang feltárással,

amely Jakucs László nevéhez fűződik. A közelben lakó egérszögiek ezen felbuzdulva csákányokkal, ásókkal felszerelve hozzáfertek az úgynevezett Dász-töbör — a későbbi Szabadság-barlang bejárata ez — víznyelőjének a kibontásához, hogy „nekik” is legyen barlangjuk. Akkor nem sikerült...

Két esztendő múltán, 1954 nyarán szakemberek kezdtek meg itt a munkát. Az Élelmiszeripari Minisztérium sportkörének barlangkutató csoportja. A tizenhat tagú csoport vezetője és szervezője két unokatestvér — Balázs Lajos és Balázs Dénes — lett. Több hónapos, kudarcokkal, reményekkel teli küzdelem után, november 14-én hárman szálltak le a barlangba. Balázs Lajos, Balázs Dénes és Stefanik György. Köte-

lekkel sikerült lerántaniuk néhány, egymásba kapaszkodó sziklát, amely a már feltárt járat további útját elzárta. Mögötte mélybe nyúló, szűk nyílás húzódott. Balázs Dénes haladt elől, centiméterről centiméterre. És egyszeriben bebizonyosodott; mennyi új remény tud születni egyetlen pillanat alatt is... Hatalmas, tágas barlangterem tárult szeme elé. Sikerült! Győztek!...

És most hogyan tovább? Ha a feltárt barlangot abban az állapotban hagyják, ahogy van, kiadós omlás esetén betemetődik az egész. Márpedig a közelgő tél a barlang létét fenyegeti. A megoldás elsősorban Balázs Lajoson múlik. Vállalja-e a további életveszélyt és vállalja-e a családjától való elszakadást? És Balázs Lajos döntött...

„Birodalom” a föld felett

— Vállaltam — mondja Balázs Lajos, az Ormosi Bányauzem egérszögi üdülőjének gondnoka. — Nem hagyhattam veszendőbe azt az eredményt, amelyért nemegyszer életünket kockáztattuk. Hogy itt maradtam, nem bántam meg. Huszonhat éve élek itt. Pontosan abban élünk, mert a feleségemmel együtt költöztem ide, az erdőrengteteg közepén levő házba.

A feleség, Erzsike néni éppen a szokásos nagymosást végzi.

— Nem akartam én idejönni. Pesten laktam, ott dolgoztam, ott is ismerkedtünk meg. 1945-ben házassodtunk össze. Ötvennégy nyarán a férjem úgy érkezett Egérszögbe, hogy többé már nem megy vissza. Két év múlva aztán magam is ideköltöztem.

— Megállapodtam egy helyen — folytatja Lajos bácsi a beszélgetést. — Azóta ennek a háznak már a negyedik „gazdája” van. Először az Egri Dohánygyáré volt, majd úttörőházként üzemelt, később átvette a Borsod megyei Idegenforgalmi Hivatal, most pedig a Borsodi Szénbányák Vállalat Ormosi Bányauzemének üdülője. Szeretek itt

élni. Olyan ez, mint egy kis sziget a tenger közepén, amelyet gyakran látogatnak a „hajótöröttek”.

— Bizony gyakran — szól közbe Erzsike néni, miközben szaritgatja kezét a lúgos víztől. — A hét végén rudabányaiak, azután a KISZ-esek jönnek. Hétközben többnyire érkezőket tartanak itt, hét végen pedig csakis az erdőrengtetesek pihenni. Ezért akad tennivaló mindig.

— Nem unatkozunk sohasem. Magam hordom fel a vizet a faluból, azzal a kis traktorral, ami ott áll a ház előtt — mutat ki az ablakon Lajos bácsi. — Télen kétszer, nyáron háromszor-négyszer is fordulok. Mások meg fát vágok, fűtök, hozom az élelmet. Annak idején e ház építéséből is tevékenyen kivettem a részemet.

— Nem volt szívünk itt hagyni azt a cseppkőes birodalmat, ami ott húzódik meg a domb alatti barlangban, amelynek feltárása elsősorban az ő nevéhez fűződik — néz férjére az aszszony —, és azt a kis birodalmat, amit itt teremtetünk meg magunknak a hegyek, dombok övezte házban, az eltelt huszonhat év alatt. Jó itt. Csak a férjemet sajnálom, amikor néha lemegy a barlangba. Visszafelé jövet arcáról leolvasható a csalódottság. Talán az jut az eszébe, miért nem vált még valóra az a jóslat, amit abban a bizonyos újságban megírtak 1955-ben: „Tízezer járnak majd csodájára... Saját barlangja van Egérszögnek!...”

Monos Márta —
Laczó József

Új tanévre — új tankönyvek

Egy sor új, a következő tanévtől „érvényes” iskolai tankönyv nyomdai előkészítésén dolgoznak a Tankönyvkiadó Vállalatnál. A legapróbbak, az írással-olvasással éppen hogy ismerkedők, az általános iskolák első osztályosai például négy részből álló, új ABC-s könyvet kapnak. Az első félévben használják majd „A maci ír”, „A maci olvas” című könyveket, a második félév tanulmányait pedig „A maci mesél” és a „Feladatlapok” című képekben gazdag könyvek tartalmazzák.

Az 1980—81-es tanévben új matematika-, ének-zene, anyanyelvi és olvasókönyveket kapnak az általános iskolák harmadik osztályosai, ugyanakkor kicserélik az ötödik osztályos irodalom-, történelem-, a hetedik osztályos matematika- és a nyolcadik osztályos fizika-, kémia- és biológia- és tankönyveket is.

Ezen kívül a nemzetiségi iskoláknak 42-, továbbá a kiegészítő iskoláknak egy-, a sike-teknek és a foglalkoztató iskoláknak pedig három-három-féle új tankönyv készül az elkövetkezendő hónapokban.

A gimnáziumok második osztályosainak szóló tankönyvek nagy részét is újak váltják fel. Szeptembertől friss kiadású könyvekből tanulják a magyar irodalmat, a matematikát, a történelmet, a földrajzt és az ének-zenet. Megváltozik az orosz, az angol, a francia, a német, az olasz, a spanyol és a latin nyelvű könyvek, valamint a hozzájuk tartozó nyelvi feladatlapok tananyaga is.

A vállalat főiskolai és egyetemi tankönyvkiadási tervének készítésekor arra törekedett, hogy a több hallgatóknak szóló alaptárgyakból jelentősen meg újabb könyveket.

Express-kedvezmények 1980-ra

A hazai tájak és a határon túli nevezetességek megismeréséhez több mint tízfajta — immár egy évtizedes múltra visszatekintő — utazási kedvezménnyel járul hozzá az Express Ifjúsági és Diák Utazási Iroda.

Csak a felét fizetik a vasúti jegyeknek a kiránduló KISZ-alapszervezetek, az országjárásra induló úttörőrajok és iskolai tanulók, ha hatnál többen jelentkeznek az útra, a 10 éven aluli kisdíjak pedig 75 százalékos kedvezményt kapnak. A tömegszervezetek, az üzemek, a vállalatok és a termelőszövetkezetek szervezte csoportos vasúti utazásokon 33 százalék a kedvezmény mértéke 25 részvevő esetén.

A tanulmányi kirándulásra induló osztályok 10-től 30 diákig ugyancsak 33 szá-

zalékos engedményt kapnak a Volán menetrendszerű járatain, a KISZ építőtáborozó fiatalok pedig díjmentesen utazhatnak, a lakóhely és a tábor között egyszer oda-vissza. A KISZ- és az úttörőszervezetek akkor is 33 százalékos kedvezményben részesülnek, ha különjárattal kívánnak kirándulni. Hátjával is olcsóbban utazhatnak a fiatalok hazájukban. A pedagógus vezette diákoknak, a tíz évnél idősebb úttörőkből szervezett csoportoknak, és a 25 KISZ-esnél többet számláló alapszervezeteknek is 33 százalékos kedvezményt nyújtanak.

Az Express több nemzetközi szövetség kedvezményeit is hozzáférhetővé teszi a magyar fiatalok számára.

Rózsák!

Ezüstfenyők, díszalmák, díszszilvák, orgonák, tuljak, kúszfenyők, örökzöldek, díszeserjék, virághagymák.

Vidéki megrendeléseket postán, pontosan teljesítjük. Kérje díjmentes, színes, nagyárjegyzékünket!

Szalkai Rózsatelep, Díszfaiskola.

1061 Budapest, Népköztársaság u. 8.

A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Településtudósági Szolgáltató Vállalat

AZONNALI BELÉPÉSEL FELVESZ:

— autóvilamossági szerelőt,
— gépjárművezetőt
— segédmunkásokat.

Jelentkezés:
Miskolc J.,
Fonoda u. 2. sz.
alatt,
a munkaügynél.

Motoros hójárművek

Az év nagy részén hóval borított területeken igen nagy gondot okoz a közlekedés. Szibéria északi részén azonban lakott települések vannak ilyen helyeken, ahol nem nélkülözhető a külvilággal való érintkezés. A hagyományos közlekedési eszköz, a kutyaszán ma már egyre kevésbé felel meg az igényeknek, a modern helikopter viszont túl költséges. Ezért nagy jelentőségűek azok a fejlesztési kísérletek, amelyek a Szovjetunióban a motoros hószánok építésére folttatnak. Már ma is felváltották a kutyaszánokat Szibéria hőmérsékletén a motoros szánok, amelyeknek nagy jövőt jósolnak a tartós, nagy havazásos területeken.

A rubinszki autógyár legújabb motoros szánja a Buran (Hóvihar). Kétféle, léghűtéses motorjával 80 kilométeres óránkénti sebességet képes elérni, viszonylag kis üzemanyag-fogyasztással. Vezetése sem-

miel sem igényel több szakértelmet, mint egy motorkerékpár. Párnázott ülésén két személynek van

hely, és kisebb teher szállítására is alkalmas. De a Burannál jóval nagyobb teljesítményű hójár-

Az Amúr nevű aeroszán, amely Komszomolszk térségében teszi lehetővé a közlekedést a hó miatt elzárt falvak és a város között. A szán személy- és teherszállításra egyaránt alkalmas.

A Miskolci Köztisztasági Vállalat felvételre keres

üzgvitelszervezőt, műszaki előadót, autószerelőket.

Jelentkezni lehet: Miskolc, József A. u. 65. szám alatt.